

OUD LEERLINGEN ZANDVLIET

Ik weer aan het
 ziek was, liep ik
 en rondje langs
 was ik in de lera-
 dan ging de bel-
 ag iedereen naar z'n
 Behalve ik. Ik **geniet** er
 van dat het nu weer kan
 mensen zeggen ook wel eens
 'Wil je nog wel **werken**? Wil je
 dan niet alleen leuke dingen
 doen?' Tsja, de hele dag leuke

Bij de eerste **bommen** bleek al
 dat het geheel andere waren
 dan voorheen. Een zich dekke-
 was dan ook zeer gewo-
 Het **neerwerpen** der bom-
 trof evenwel de ander-
 van de Bezuidenh-
 Aan de achterzij-
schoolgebouw
 een bom g-
 als op 't Bez-
 Emmastraat.

'Ik probeer
 het
 individu
 te zien'

15
 juli

Van de redactie

OUD
LEERLINGEN
ZANDVLIET

Onlangs was ik bij een optreden van De Dijk in het nieuwe Tivoli in Utrecht. Het is inmiddels bijna 30 jaar geleden dat ik kennismaakte

met de muziek van deze Nederlandstalige band. Ik was op stage in Australië en had twee cassettebandjes overgenomen van een andere stagiaire die terugging naar Nederland. Op de bandjes stonden twee lp's van De Dijk en omdat ik niks beters had heb ik ze grijs gedraaid. De teksten werden van vooraleerst onverstaaanbaar tot uiteindelijk een voorname tekening van die tijd. Tijdens het recente optreden (met een paar van die stokoude nummers)

waande ik me bij vlaggen weer in dat fantastische land, waar ik sindsdien niet meer geweest ben. We bedachten tijdens een brainstorm over de inhoud van dit nummer van de Z (overigens in het restaurant van datzelfde Tivoli) dat het aardig was om oud-leerlingen te vragen welke muziek hun middelbare schooltijd kleurde. Wat werd er op de schoolfeesten gedraaid, bij welk nummer kreeg je je eerste zoen of ging je zelfs een stap verder? Door het nummer heen vindt u verschillende bijdragen. Daarbij houden we het netjes, dat belooft ik u. Wellicht dat ook bij u bij het lezen en bekijken van dit nummer de oude muziek weer klinkt. Gratis diamanten, volgens De Dijk.

Ik wens u veel leesplezier.

Arjan Alkema

De muziek van... een Trinifan

(uit De Grote Klok van 1964)

Beste Massy,

Een reactie op je Tiener Top Klok uit nummer 5. Ik ben het helemaal niet met je eens wat de Beatles betreft en nog minder met wat je over Trini (Lopez, red.) schreef. The Beatles verdienen het helemaal niet dat ze op een voetstuk staan, en ik hoop ook dat ze er gaan afvallen, want wat zij doen kan ieder middelmatig bandje. En ze danken hun populariteit alleen aan de pers die zoveel over hun haardracht schreef. Bovendien is die haardracht niet nieuw en hebben die heren die het weten kunnen gelijk dat er niets nieuws onder de zon is, want de Romeinen droegen het ook al zo! Je hebt gelijk wat die naäpers betreft en die

twee platen in ieder teenagerprogramma, maar het Trinigejammer slaat alles. Want ten eerste jammert Trini niet en zingt veel beschaafder dan de Beatles.

En ten tweede Trini zal vast langer ster blijven dan de Beatles! Ook met Elvisgehuil heb je gelijk maar die voorspelling zal ook wel, en jammer genoeg, niet uitkomen, want hoeveel bandjes heeft hij niet overleefd?

Een hoeveelheid beroemde sterren zal hij nog overleven, want er zijn nog altijd miljoenen meisjes die 's nachts niet van hem kunnen slapen. En over een jaar zal je net zo denken over de Beatles als ik: dat het handige zakenlui zijn! Leve Trini.

Van het bestuur

In het laatste nummer van de Z vorig jaar memoreerde ik dat er problemen waren bij het Aloysius College, mede als gevolg van het teruglopende leerlingenaantal. Het is nog niet zeker of de school het redt, maar er wordt mede door oud-leerlingen hard gewerkt om sluiting te voorkomen. De meeste scholen in Den Haag hebben een stevige voorlichtingscampagne gevoerd om de school goed over het voetlicht te brengen. Zo ook op Zandvliet met onder andere Open Huismomenten. Daarnaast lessen en workshops voor geïnteresseerde ouders en aspirant-leerlingen. Tevens een mooie 3D-presentatie van de nieuwe school, geprojecteerd aan de overkant van de tijdelijke school op de bouwplaats, waar het nieuwe Zandvliet verrijst. Deze is ook op onze nieuwe website te bekijken. Een en ander resulteerde in de aanmelding van meer dan 140 leerlingen, zes eerste klassen, wat het maximum is dat de school aankan. Een mooi resultaat! De nieuwbouw vordert gestaag en naar verwachting wordt het nieuwe schoolgebouw in oktober opgeleverd. Dat betekent dat men hoopt nog voor de kerst te kunnen inhuisen.

Ons bestuur is gevraagd om de vijfjaarlijkse reünie dus niet in de derde week van december te houden maar begin 2016, nadat de school echt in gebruik is genomen. *De komende oud-leerlingen reünie gaat plaatsvinden op zaterdag 19 maart 2016, in het nieuwe schoolgebouw! Gaarne alvast noteren in de agenda!*

In de Z eind dit jaar leest u daar meer over. Wel doen wij hier een oproep aan oud-leerlingen die zelf ideeën hebben voor of iets willen organiseren tijdens de reünie. U kunt hierover het bestuur contacteren.

Tot slot wil ik u attenderen op onze vernieuwde website www.oudleerlingen-zandvliet.nl, die nu eindelijk ook op de iPad en smartphone te zien is. Daarnaast kunt u op de website van de school, www.zandvlietcollege.nl, de Ouderinfo lezen, waar leuke informatie staat over activiteiten op school. Zoals de landelijke opstelwedstrijd van het Institut Français aux Pays-Bas, om mee te dingen naar de Prix du jeune lecteur néerlandais. Dat soort activiteiten kan ik me niet herinneren uit onze schooltijd, maar die was er niet minder interessant om.

Bert Wolting, voorzitter bestuur

3

Ballentrauma

OUD
LEERLINGEN
ZANDVLIET

Misschien bent u bekend met de televisieserie The Big Bang Theory. Deze hypersuccesvolle sitcom draait om vier nerds. Dagelijks worstelen ze met verschillen van mening over de beste Star Wars film, natuurkundige problemen, intermenselijke communicatie (vooral met het andere geslacht), hun bullies van de middelbare school en last but not least: hun atletische onvermogen. U kent het type wel: redelijk goed met boeken maar beroerd in gym.

Ik voel een sterke verwantschap met deze groep. Niet dat ik ondersteboven in een prullenbak heb gezeten of m'n gym schoenen uit een lantaarnpaal heb hoeven

halen. Evenmin ben ik vaste klant van een stripboekenwinkel, en natuurkundige problemen zijn zeker niet mijn hobby. Maar een studiebol was ik wel en atletisch onvermogen was mij niet vreemd. Een voorbeeld. Stelt u zich een sportdag voor. Een hele sporthal met volleyballende teams en ik sta ook ergens op een veld met een vijftal klasgenoten. De bal komt over het net en gaat mijn kant op. Je ziet het andere team al verheugd kijken: 'Kat in het bakkie, dat wordt weer een punt'. Ware het niet dat op miraculeuze wijze mijn armen onder de bal belanden en de bal weer met een boogje terug stuitert over het net. Uit pure verbijstering laat het andere team de bal gaan en ik heb zo waar een punt gescoord. My five seconds of fame. Helaas is het niet veel beter geworden dan dit. Ik ben nou eenmaal niet zo goed met balsporten of sporten met andere rondvliegende projectielen. En dat is niet handig als de meeste gymlessen en sportdagen ingevuld worden met volleybal, korfbal, basketbal, paaltjesvoetbal, gewoon voetbal, zaalvoetbal, trefbal, slagbal, softbal of hockey. Of, op een goede dag, badminton. Tijdens de gymlessen liet ik dus als keeper (overal elders liep ik te

veel in de weg) meer ballen door dan dat ik ze tegenhield. Het type dat verdwaasd tussen haar benen door de bal nakijkt die zojuist in het doel terecht kwam... En als ik bij softbal aan slag was, kwam iedereen uit het veld naar voren rennen. Krijgt u een beetje een beeld?

Dus – oh wat een verrassing – tijdens gymles werd ik altijd als laatste of één na laatste gekozen. Degenen die teams mochten kiezen, onderhandelden over wie wie zou nemen... Eerlijk is eerlijk, soms was er een barmhartige medeleerling die haar of zijn hand over het hart streek. En soms deelde de gymleraar de groepen in. Of de bankzitters mochten zelf teams kiezen. Om dan vervolgens degenen te kiezen die het best in gym waren... Het goede nieuws is dat ik met de jaren doorkrijg dat er in elke klas een paar van die kneuzen zitten (nou ja, misschien niet op de sportacademie). Mijn theorie is dat dit één van de oorzaken voor de populariteit is van een serie met vier personen die wegrennen voor ballen en wier sportieve prestaties zich beperken tot 3D schaken en Giant Jenga. Het is de emancipatie van de sportieve onbenul. Go nerds!

Guusje Jol

De muziek van...

Gert Jan van de Ende

*V.l.n.r Jetze van der Veen,
Cor van Soest, Gert Jan van de
Ende, Anita van Beusekom.*

Ik kwam in 1975 op Zandvliet en was samen met Albert Tuit, Kees Kruithof en Frank van der Zwan groot fan van Queen. Queen was in die tijd superpopulair geworden met de 'Bohemian Rhapsody'. Wij waren fan geworden vanaf hun lied 'Killer Queen'. Natuurlijk zijn we in die tijd naar de concerten geweest in Ahoy en in de Groenoord Hallen. Leuk om te vermelden is dat ook twee van onze leraren megingen naar die concerten: Jetze van der Veen (Engels) en Klaas Visser (geschiedenis). Wij kochten kaarten voor ze en we hebben allen genoten van deze superrockers. Mijn vrouw, Caroline Gelder- middelbare schoolliefde, vond Queen natuurlijk stom en was meer van The Tramps en Diana Ross. Maar ach, de jaren verstrijken en men wordt wijzer. Inmiddels vindt ook zij Queen best cool. En hoe mooi is het, dat ik dus op Zandvliet mijn 'Somebody to love' heb gevonden. (<https://www.youtube.com/watch?v=kijpcUv-b8M>)

Conciërge Deetman over het bombardement van het Bezuidenhout

oud
leerlingen
zandvliet

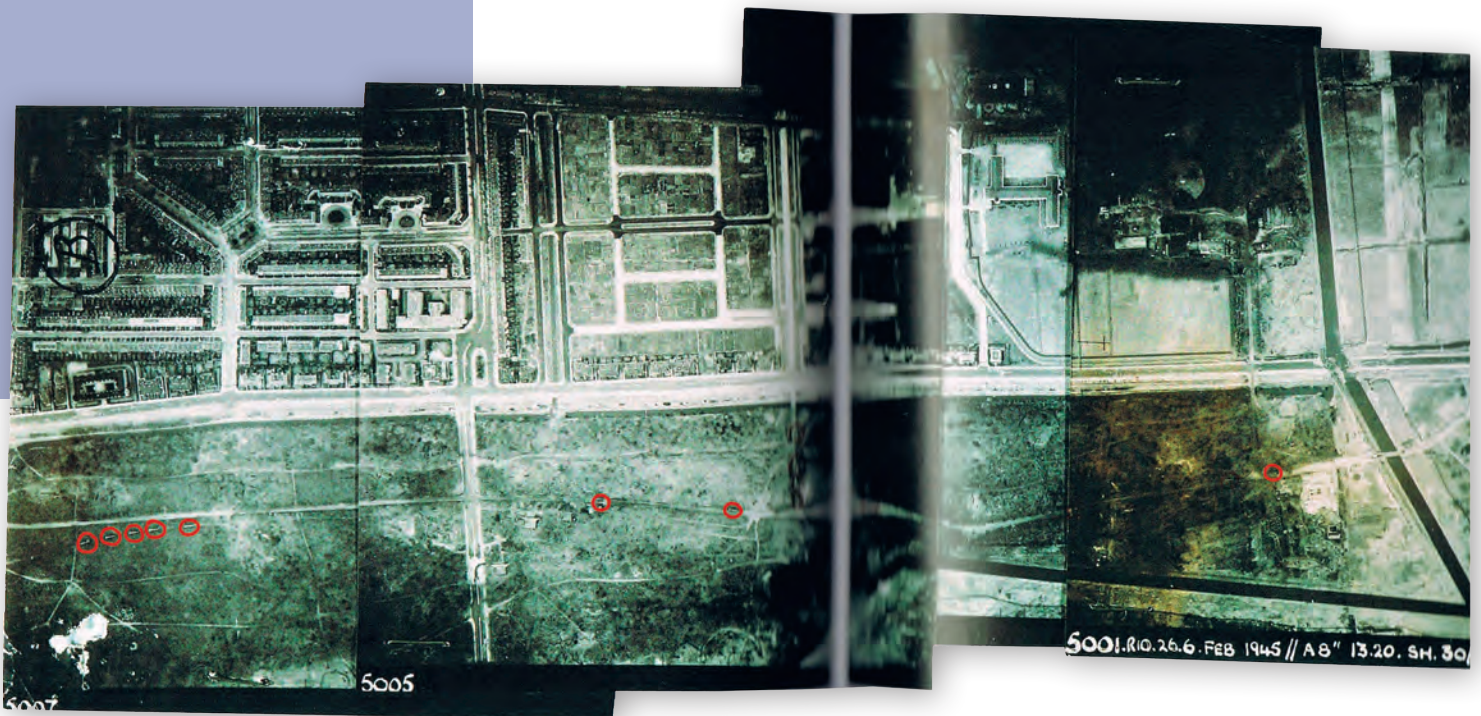
Het bombardement op het Bezuidenhout in maart 1945 heeft het schoolgebouw niet ongemoeid gelaten. De heer J.W. Deetman, conciërge vanaf het begin van de school in 1925, heeft destijds het bombardement geschetst in het jubileumnummer 1925 - 1950 van de Grote Klok. De conciërge woonde met zijn gezin in een gedeelte van de Zandvliet villa. Hij schreef het volgende:

'De eerste maanden van 1945, Jan. en Febr. zijn zeker maanden geweest die, althans voor mijn gezin niet te vergeten zijn. De dagelijkse terugkerende bombardementen op het spergebied waren van dien aard, dat telkens het schoolgebouw stond te trillen.

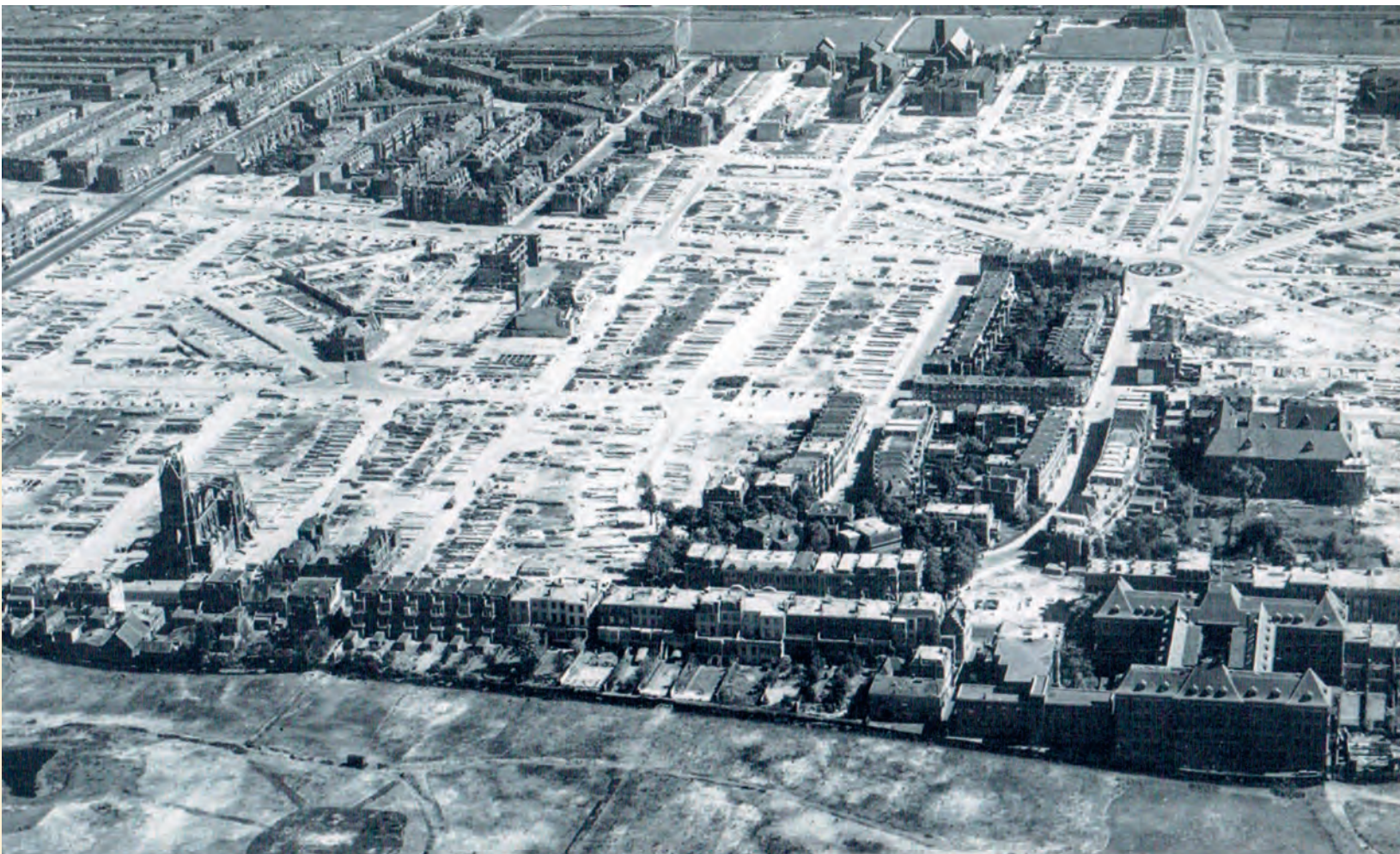
De bevolking van de voedselvoorziening zocht dan ook een andere verblijfplaats (dan het schoolgebouw, red.) en in Febr. waren er nog twee personen over om op, wat in ons schoolgebouw nog aanwezig was, een oog te houden. 1 Maart werd het hun ook te erg, zodat ook zij 't gebouw verlieten. Alleen met 't gezin, bleef ik in 't schoolgebouw achter, waarin behalve schoolbezit, heel veel van de voedselvoorziening aanwezig was.

3 Maart, het bombardement van het Bezuidenhout.

Bij de eerste bommen bleek al dat het geheel andere waren dan voorheen. Een zich dekken was dan ook zeer gewenst. Het neerwerpen der bommen trof evenwel de andere zijde van de Bezuidenhoutseweg. Aan de achterzijde van het schoolgebouw was ook nog een bom gevallen, evenals op 't Bezuidenhout hoek Emmastraat. 't Gevolg van alles was: in 't gebouw geen raam, deur of plafond meer heel en het geheel van binnen een ruïne. De brand der vier grote herenhuizen tegenover ons 's avonds na 5 uur bracht aanvankelijk ernstig gevaar voor ons schoolgebouw mede. Na een paar uur was het gevaar door 't draaien van de wind

Op de verkenningfoto van de RAF van 6 februari 1945, zijn, roodomcirkeld, V2-raketten te zien op paden van het Haagse Bos. Foto afkomstig uit het boek Boodschap aan de bevolking van Den Haag door Carl Tinchert. Met dank aan Kees Jol.

gelukkig geweken. Ook het huis (de villa Zandvliet, red.) was niet meer bewoonbaar. Na de eerste dagen doorgebracht in het departement naast ons, zijn we twee maanden met het gezin elders ondergebracht. Alle dagen vertoefde ik echter nog van 's morgens vroeg in het schoolgebouw.

Met het oog op het stelen van brandhout en dergelijke, was dit niet overbodig. De bijeen gezochte stukken deuren, ramen enz. werden zo goed mogelijk verzameld en geborgen en met verwondering hebben we mogen gadeslaan hoe twee ouderwetse timmerlieden, deuren en vensterbanken uit stukken en stukjes weer tot één geheel maakten, zonder veel toevoeging van ander hout. Het schoolleven in heel 't Bezuidenhout lag geheel stil en ook het eens "pools-hoogte gaan nemen" werd vermeden wegens gevaar in dit stadsgedeelte.'

Tot zover het relaas van de conciërge van destijds, de heer Deetman.

Op de verkenningfoto hiernaast van de RAF van 6 februari 1945, zijn, roodomcirkeld, V2-raketten te zien op paden van het Haagse Bos. Honderden V2-raketten werden vanuit Den Haag op met name

Antwerpen en Londen afgevuurd tussen september 1944 en maart 1945.

De V2's met hun mobiele afvuurinstallaties, maar ook de vaste afvuurinstallaties van de veel kleinere V1-vliegende bommen, waren de doelen van de vele bombardementen door de RAF op het spergebied van Den Haag in de eerste maanden van 1945, zoals ondervonden door de schoolconciërge van destijds, de heer Deetman.

Op bovenstaande luchtfoto door KLM-Aero-carto van het Haagse Bos en het Bezuidenhout is de enorme verwoesting goed te zien.

Deze is het gevolg van 67.000 kilo aan brisantbommen; geen brandbommen, maar zeer zware explosieven met scherfwerking; de bedoeling was immers om V2-raketten te vernietigen door een bommentapijt te leggen over het Haagse Bos. Dit bombardement was een 'nu moet het echt afgelopen zijn met die V2's'-actie van de Britse regering, vanwege de hoge aantallen slachtoffers door V2-raketinslagen in met name Londen, terwijl de Duitsers bijna op de knieën waren. De RAF gebruikte 61 middelzware bommenwerpers, opgestegen van vliegbasis Melsbroek bij Brussel en van vliegbasis Vitry-en-Artois in Noord-Frankrijk.

Het onderste deel van de foto toont het Haagse Bos aan de zijde van de Bezuidenhoutseweg, dat kaal gekapt is om als vrij schietveld te dienen voor de Duitse verdedigers van het spergebied achter de Benoordenhoutseweg. De verdedigingslinie van het spergebied liep over de hele lengte van het Haagse Bos langs de tankgracht, die liep van Clingendael via de bosvijvers naar het Malieveld (zie de verkenningfoto van de RAF van het Haagse Bos met de geparkeerde V2-raketten; rechts op die foto loopt de tankgracht van Clingendael over de Benoordenhoutseweg via een scherpe hoek voor Huis ten Bosch langs naar links). Het deel van het Haagse

*Luchtfoto gemaakt kort na het bombardement op het Bezuidenhout.
Foto afkomstig uit het boek *Het Bezuidenhout, Grandeur en noodlot van een Haagse woonwijk* door S.P. Sluijter jr. en Ron F. de Bock. Met dank aan Kees Jol.*

Bos langs de Benoordenhoutseweg en de Leidsestraatweg was nog steeds bebost; de Duitse raketeenheden gebruikten dat deel van het bos om hun V2-raketten op te slaan en ze gereed te maken voor lancering. Het gebouw met de puntaken rechtsonder op de foto is het ministerie van Economische Zaken. Links ervan is Zandvliet

te zien en de kastanjabomen opzij van school en het ministerie.

De foto linksboven, genomen vanaf het dak van het ministerie van Economische Zaken, toont de hoek Bezuidenhoutseweg - Emmastraat. Daar stonden de vier in brand gebombardeerde herenhuizen, uit het relaas van de

conciërge. Op de kale plek staat nu het kantoorgebouw, waarin, tijdens de bouw van het nieuwe schoolgebouw in 2014 /15, de school is gevestigd.

Ruim 550 mensen stierven, onder wie de bekende dichter-zanger J.H. Speenhoff. Ruim 250 mensen werden zwaargewond. Er zijn geen Zandvliet-slachtoffers bekend.

(Foto afkomstig uit het boek *Het Bezuidenhout, Grandeur en noodlot van een Haagse woonwijk* door S.P. Sluijter jr. en Ron F. de Bock. Met dank aan Kees Jol.)

Lees meer in http://nl.wikipedia.org/wiki/Bombardement_op_het_Bezuidenhout

Rob Gmelig Meijling

6

Foto jaren zestig

OUD
LEERLINGEN
ZANDVLIET

Staande v.l.n.r.

Dr. M. van Eijk, biologie; Dr. L.C. Suttorp, geschiedenis; P.F. van Herwaarden, Engels; Mej. Drs. M.C. Logger, Latijn, Grieks; Dr. P.J. Gathier, sterrenkunde, rector; Mevr. W.J.F. Boissevain, Frans; J.G. van As, gymnastiek; Mej. Drs. J.G.C. Hoevers, Latijn, Grieks; Mej. Drs. M. van Wijk, Engels; Dr. A.A. van der Dussen, scheikunde; Drs. G.J.P. Augustijn, Frans; P. van Vliet, tekenen.

Gebukt v.l.n.r.

Drs. M. Dijkshoorn, sterrenkunde, conrector; Mej. Drs. C.L.J. Kooman, Latijn, Grieks, conrector; Drs. W.J.P. Vink, natuurkunde; M. van Lindt van Erk, Duits; Drs. H.F. Kemp, aardrijkskunde; J.P. van Hove, Nederlands; Mej. H.C. van der Tas, Nederlands; A. Kleijn, wiskunde.

Gehurkt v.l.n.r.

Ds. J.G. Panhuise, godsdienst, schooldecaan; R. Haverkamp, Nederlands; Drs. T. van der Wal, geschiedenis; Drs. W. van Oosten, Duits; J. Rijsterborgh, Engels; J.E. de Oude, Frans; A. Heinen, wiskunde.

De muziek van... Jan Boerstool

Popmuziek speelde in mijn tijd als leerling op Zandvliet nog niet zo'n grote rol. Dat had zowel met de stand van de techniek als met geld te maken. Televisie bestond nog amper en op de radio was zelden popmuziek te horen. Al kon een enkele boffer de (commerciële) zender Radio Luxemburg ontvangen, waarop wel in ruime mate popmuziek werd uitgezonden. Verder waren grammofoonplaten duur en aanvankelijk ook nog eens 78-toeren en breekbaar. Toch voelde ik mezelf wel een Elvis-fan. Zelfs al kon Elvis absoluut niet door de beugel van de toenmalige pedagogen van mijn middelbare school. Zo placht in de lagere klassen het vak 'Godsdienstonderwijs' gegeven te worden door dominee Wielenga, een gepensioneerde zendingspredikant, die aan zijn verblijf in het voormalige 'Nederlandsch Indië' een tuchtigingsmethode had overgehouden in de vorm van een corrigerende tik. Hij noemde die, als ik me goed herinner, 'tjitja' en zijn lijfstraf kwam neer op het met een gekromde wijsvinger hard op je kop slaan. 'Zal ik jou eens een tjitja geven?' Nou, liever niet, dominee! Dominee Wielenga was een fervent hater van Elvis Presley. Zo wees hij er ons geregeld met duidelijke weerzin op, dat diens bijnaam 'pelvis' luidde. Elvis de pelvis. Die 'pelvis' was volgens de dominee een onnet woord voor 'buik'. Alsof het niet ook al in die tijd in Van Dale

gewoon als synoniem voor 'bekken' vermeld stond. Enfin, het heeft mij er nooit van weerhouden om tot op de dag van vandaag een Elvis-fan te blijven. Eind jaren negentig schreef ik er in het AD nog een column-gedicht over, dat ik in 2001 ook nog eens in een boekje opnam.

Elvis forever

Wat je ook draaide, het ging altijd over jou,
neem die 'big hunk of love', dat was ook jouw verlangen,
zo'n 'Jailhouse rock', nou, jij zat net zo goed gevangen
en 'Blue suede shoes', logisch dat jij die hebben wou.

En dat je er al spoedig achterkwam, dat hij
zijn repertoire niet was (en ook niet had geschreven).
Wat gaf het? Wat je er in hoorde was jouw leven,
de 'Sentimental me' die hij bezong was jij.

Dus blijft The King voor jou de absolute top...
Daar kan geen Duke, geen Prince, geen Queen zelfs tegenop!

(<https://www.youtube.com/watch?v=u9sRJ-eOHnc>)

‘Ik probeer het individuele te zien’

Ruim twee jaar geleden belde ik mijn vroegere docente Nederlands, Titia Knoop, voor een interview. We spraken af voor maart 2013. Een paar dagen vóór de afspraak zegde ze af: ze had een agressieve vorm van lymfeklierkanker. Nu, twee jaar later, is ze weer op de been na een reeks zware chemotherapieën en een stamceltransplantatie. We bezinnen ons met een pot thee op haar ziekte, haar gezin en haar huidige werk bij IVA Driebergen. Het is meteen duidelijk dat ze geen last heeft van taboes...

‘Ik heb geluk gehad dat het gezwel bij m’n gezicht zat: het was meteen zichtbaar. In de buikholte merk je pas dat er iets mis is als je klachten krijgt. Eerst dacht ik wel: waarom ik? Ik eet normaal, ik sport, ik drink niet, ik rook niet. Maar dat ik zo’n sterk lichaam heb is m’n redding geweest. De behandelend arts zei: ‘Als je tien jaar ouder was geweest, of in een slechtere conditie, dan waren we er niet eens aan begonnen.’ Op een gegeven moment woog ik maar 52 kilo. Ik moest weer leren eten en bewegen; spierweefsel wordt namelijk afgebroken door de chemo. Dus toen ik weer een beetje wilde breien, ging dat opeens niet meer. Ook had ik vorige week een week lang griep. Tot ik kanker kreeg, had ik me nóóit ziek gemeld.’

Onvermogen

‘Op zaterdagavond zijn soms alle kinderen thuis. Dat is dan heel gezellig, maar na een uur haak ik soms af. Ik vind het dan zo druk en veel... Dat vind ik nog steeds moeilijk. Ik was de spil in het gezin: ik hield altijd alles draaiende en ik was altijd gezond. En in één keer was ik degene die hulp nodig had en niks kon. Het kost écht heel veel tijd voor je weer energie krijgt. En het kost vooral tijd als je niet aan de vermoeidheid toe wil geven. ‘Verdorie, ik wil ook nog dit.’ Ja, dat kan dan gewoon niet. In november stond ik bijvoorbeeld een taart te bakken, en Mathilde kwam binnen: ‘Oh, ben je eindelijk weer een taart aan het bakken?’ Toen besepte ik dat ik ruim een jaar te moe was geweest voor zoets onnozels als een paar uurtjes in de keuken staan. Daar merk je het dan vooral

bij een kind aan, dat zij dat ook mist. Ze heeft als enige van de kinderen 24/7 meegemaakt dat ik midden in de nacht met veertig graden koorts snel naar het ziekenhuis moest, en op de raarste momenten weer bloed moest hebben.’

Back to normal

‘Ik heb niet echt andere inzichten overgehouden aan m’n ziekte. Wel ben ik wat relativerender en besef ik nóg meer de waarde van een fijn gezin. Want je wereldje wordt, als je zo ziek bent, echt heel klein. Peter heeft in juni 2013, toen ik met de zwaarste kuren begon, drie maanden *sabbatical* opgenomen bij het advocatenkantoor waar hij werkte. Hij heeft altijd zeventig uur per week gewerkt; hij wist bij wijze van spreken niet waar de wasmachine stond of hoe die aan moest. Zo terug gesmeten in een... basisbestaan. Uiteindelijk wilde hij het na zijn *sabbatical* niet meer zo druk hebben en is hij vertrokken bij Nauta. In het najaar is hij door een headhunter benaderd en nu heeft hij toch weer een drukke baan als directeur van een consultancy bureau in Rotterdam. Hij

komt 's avonds weer om acht uur thuis als wij al hebben gegeten. Dan is het even zitten, krant lezen en naar bed. Maar ik vind het ook leuk. Voor ons is het *back to normal*. Daar hoort dit ook bij.

Ik ben zelf ook weer aan het werk. Toen ik ziek was, liep ik regelmatig een rondje langs school. Dan was ik in de lerarenkamer, dan ging de bel, dan ging iedereen naar z’n klas. Behalve ik. Ik geniet er echt van dat het nu weer kan. Mensen zeggen ook wel eens: ‘Wil je nog wel werken? Wil je dan niet alleen leuke dingen doen?’ Tsja, de hele dag leuke dingen doen... wat is dat dan? Voor mij geeft juist dat werken aan dat ik weer beter ben.’

Iets met taal

‘Ik wilde altijd al het onderwijs in. Ik dacht op de middelbare school al: ik wil voor de klas en welk vak zou ik het leukste vinden om te geven... Nederlands is heel veelzijdig: schrijven, literatuur, spreken, luisteren en noem maar op. Na m’n afstudeeropdracht - over het dialect van generaties Groningers in Limburg - zei mijn begeleider dat ik het best uit kon breiden

Interview met Titia Knoop, oud-docente Nederlands

9

tot een proefschrift. Maar ik dacht: ik ga lekker voor de klas. Ik voel me nog altijd als een vis in het water.

Ik heb ook wel eens het idee dat dit het enige is wat ik kan. Als ik niet meer voor de klas zou kunnen staan, ik zou niet weten wat ik dan zou willen. Toch weer iets met taal. Of misschien iets met representatie, sollicitatietrainingen of dat soort dingen. Ik heb me wel eens afgevraagd of het management van een school wat voor me zou zijn, maar ik zou het lesgeven veel te erg missen.'

Worst

'Ik zou ook nog wel eens op een PABO les willen geven, waar Nederlands een speerpuntvak is. Dat mis ik wel eens op de IVA hoor. Ik heb het er heel goed naar m'n zin, maar die jongens komen voor de technische of economische vakken. Die drie jaar Nederlands moeten ze nou eenmaal doen... Het is ook alleen maar zakelijk Nederlands. Soms noem ik nog even dat ik een boek gelezen heb...: 'Is d'r ook een film van?'

Ze zeggen soms: 'Ik neem toch een secretaresse.' Maar dan zeg ik: 'Jullie hebben dadelijk een HBO -diploma. Dan ga je toch een beetje op je gezicht als je steeds alles fout spelt.' 'Jaja', morren ze dan. Maar ja, het is misschien wel hoe ik aankijk tegen de technische vakken. Het zal me echt een worst zijn hoe een motor werkt. Als

hij het maar doet! De studenten komen me na hun stage trouwens wel bedanken: ze hebben dan gezien hoe slecht anderen Nederlands beheersen.'

Prettige sfeer

'Ze krijgen ook presentatietechniek. Dat moeten ze kunnen in een commercieel beroep, ook al is dat niet hun hobby. Als ze dan een heel goede presentatie hebben gehouden, zeggen ze: 'Op de middelbare school kon ik het helemaal niet. Hier heb ik m'n pak aan en dan merk ik dat ik me al zelfverzekerder voel.' Over dat uiterlijk geef ik ook advies, *image consulting*. Daar heb ik een paar jaar geleden wat opleidingen voor gedaan. Dus welke kleuren staan je goed? Als je kort en dik bent, wat voor pak kun je dan het beste dragen? Of als je juist lang en dun bent. Ze moeten op school namelijk ook allemaal een pak aan. Als ze er niet verzorgd uitzien, worden ze de les uitgestuurd.

Dat vind ik soms moeilijk aan die cultuur.... Er is veel discipline. Dat is heel prettig, maar eehm.... Ik wil ook graag een prettige sfeer in de klas. Dat is volgens mij het klimaat waarin kennisoverdracht optimaal plaatsvindt. En daar moet ik dan een beetje voor vechten in zo'n klas. Ze zijn gewend: zitten, kop dicht, en als je je mond opendoet, dan is dáár de deur. Het is veel moeilijker om iemand motivatie bij te brengen. Als je dat voor elkaar hebt, dan werkt dat veel fijner. Maar daar moet je wel een lange adem voor hebben.'

Individu

'Ergens is het een elitaire opleiding: het collegegeld is 10.000 euro. Toch studeren er ook vrachtwagenchauffeurs die heel hard werken om de opleiding te betalen, om verder te komen. Die kunnen in de klas zomaar naast de zoon van een miljonaire komen te zitten. Dat vind ik zo leuk van deze opleiding: dat het een doorsnede is van de samenleving. Bijvoorbeeld een jongen met Amsterdams accent, foute shirts en oorbellen. Hij viel heel erg op aan het begin van het jaar. Later moest hij een mondelinge presentatie geven. Hij deed zijn oorbellen weer in en begon: 'Jullie zien me natuurlijk nog wel

Naam: Titia Knoop (56)

Docente op Zandvliet: 1988-1994

Vak: Nederlands

Studeerde: Nederlands (taalkunde) in Leiden

Werkt sinds 2000 bij: IVA Driebergen (mbo-/hbo- opleiding voor commercieel- en managementgerichte beroepen voor de automotieven watersportbranche)

Getrouwd met: Peter van der Meij (tot juni 2013 manager bij advocatenkantoor Nauta Dutilh, sinds kort directeur van Ecorys)

Kinderen: Dirk (25, Bouwkunde, Delft), Date (23, fysiotherapie, Amsterdam), Annelies (21, University College, Maas-tricht), Mathilde (17, VWO, Driebergen)

binnenkomen met mijn foute geruite shirts en m'n oorbellen. Ik ga het hebben over vooroordelen.' Geweldig! Dat vind ik nou leuk, dat zo'n jongen, in zo'n omgeving toch zichzelf blijft. Ik probeer altijd het individu te zien.

Dat doet me ook denken aan een wijze les van Jan Keijzer, die toen rector was. Ik vond een bepaalde klas lastig. Hij zei: 'Schrijf eens op wie er echt vervelend zijn, van wie je echt last hebt. Dan kom je tot een handjevol leerlingen: nooit is een hele klas vervelend, het zijn er altijd maar een paar.' Een les die ik nooit vergeten ben.'

Guusje Jol

Voortgang verbouwing

OUD
LEERLINGEN
ZANDVLIET

Bericht van Alphons den Heijer

Inmiddels wonen we al weer ruim een jaar in ons 'nieuwe' gebouw. Aan de overkant zien we onze nieuwbouw als een Feniks uit de as van de sloop herrijzen. Wie regelmatig op onze Facebook-pagina kijkt, ziet de foto's van de nieuwbouw. Vrijdag 21 mei hebben we het bereiken van het hoogste punt gevierd. In de bouw wordt dat gedaan met pannebier. Als goed opdrachtgever hebben we de bouwers getraakteerd op deze versnapering. De leerlingen hebben een lekker ijsje bij de ijscoke kunnen halen.

Brugklassers worden rondgeleid.

Een blik op de toekomstige multi-functionele ruimte.

En het gaat bijzonder hard. De geplande opleveringsdatum is 16 oktober. Zoals het er nu naar uitziet gaan we dat ook redden. Vervolgens zullen we nog een aantal weken nodig hebben om alles schoolklaar te maken. We hopen eind november te verhuizen.

Alle klassen krijgen een korte rondleiding op de bouwplaats. Onder leiding van een medewerker van de BAM en een docent of conciërge gaan de leerlingen per klas de ruwbouw op. Zo krijgen ze een kijkje op hun nieuwe school. De BAM zorgt voor helmen en schoenen.

Uitzicht op het dak.

De spanten van de sporthal.

De watervaltrap in aanbouw.

De muziek van... Arjan Alkema

OUD
LEERLINGEN
ZANDVLIET

Tijdens mijn middelbare schooltijd leefde ik een dubbelleven. Overdag – tijdens schooluren – was ik grijs, onzeker en wilde ik vaak liever helemaal niet op school zijn.

Na schooltijd haastte ik me naar huis en ging ik werken en veranderde ik in een tuindersknecht, vol energie, meningen, en very much alive. Ik was net dertien jaar oud toen ik min of meer bij toeval tegen de tuinder aanliep. Jan had wel werk voor ons: komkommers inpakken. En zo gebeurde het dat we (mijn beide broers deden ook mee) bijna iedere dag wel twee of drie uur fysieke arbeid verrichtten. Na het komkommers inpakken kwam het tomaten plukken, chrysanten poten, sla poten, chrysanten pluizen, chrysanten inpakken; uiteindelijk ben ik vijf jaar op de tuin gebleven tot na mijn eindexamen in

1981. Ik presteerde het ook nog om later op de dag al mijn huiswerk te maken en op school goede cijfers te halen: ik was en bleef een serieuze en ijverige leerling. Op de tuin werd dat bevestigd: ik was de professor (immers VWO-leerling), althans volgens de buurjongen, boerenzoon, die later inderdaad het bedrijf van z'n vader overnam, al scheldend op de superheffing, en een andere hulpkracht die zijn ambitie om vrachtwagenchauffeur te worden later waarmaakte. Tijdens het werk stond a-l-t-i-j-d de radio aan. En uiteindelijk de muziek die het meest naar komkommers ruikt, plakkerig is als een tomatenplant, de belofte in zich heeft van een eeuwige zomer (ook al werkten we er het jaar rond), en daarmee symbool staat voor mijn tweede leven, is de finish tune van Radio Tour de France. Op het einde van de werkdag, voor ons, maar ook voor de renners in de Tour, werd de finale van het radioverslag van de Ronde van Frankrijk ingezet met deze speciaal voor de NOS gecomponeerde melodie. En eeuwige gelukzaligheid, in die tijd reden de Nederlanders altijd voorop.

<http://www.radio1.nl/item/143004-Finishtune%20Radio%20Tour%20de%20France.html>

De muziek van... Guusje Jol

In het jaar dat de Berlijnse muur viel, viel er maandenlang ook aan iets anders niet te ontkomen. Tijdens schoolfeesten en klassenavonden (toen nog klasseavonden geheten) was het wachten op dit slownummer, en de Top 40 eindigde er week na week mee: Eternal Flame van The Bangles (nee, niet de geremixte versie).

Eigenlijk weet ik niet eens of ik het nou meteen een leuk nummer vond, maar de kracht van canonisering (en onderwijs en reclame) zit 'm in de herhaling. Er zijn geloof ik boeken vol geschreven over de gedachte dat waardering van iets toeneemt naarmate je meer aan dat iets wordt blootgesteld. Kennelijk geldt dat niet alleen voor gympen met dikke zolen (die ik eerst über-stom vond), maar ook voor muziek.

Hoe het ook zij, na enige weken kon (en kan) ik het nummer woord voor woord meezingen. Aangezien ik niet zo tekstvast ben met liedjes, wil dat wel wat zeggen. Dat ik aanvankelijk dacht dat het ging om 'Any tural flame' (wat dat ook moge zijn), doet er niet zoveel meer toe.

Met de jaren komt voortschrijdend muzikaal inzicht: eigenlijk heeft het nummer niet zoveel om het lijf. Maar als ik aan Zandvliet denk, beginnen The Bangles onherroepelijk te hummen in mijn bovenkamer. Misschien is 'meest nostalgisch' dus meer op z'n plaats als titel van dit stukje....

<https://www.youtube.com/watch?v=PSOfn3wQV4>

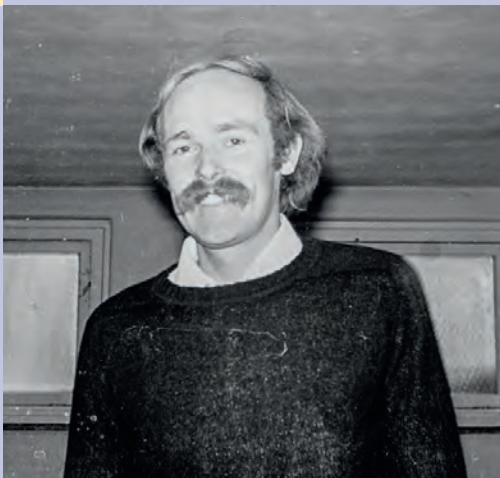
De fijnste plek

Het klonk zo gewoon: 'Jongens, hebben jullie zin in een volleybaltoernooitje?' De vraag kwam van Nick Wieringa, mijn gymleraar. Natuurlijk hadden we daar zin in, want Wieringa wist wel aan wie hij zijn oproep deed: aan de jongens van het schoolvolleybalteam. En dus waren we er.

Dat is op zichzelf allemaal niet bijzonder. Wat wel bijzonder is, is dat mijn teamleden en ik al 35 jaar niet meer samen in het veld hadden gestaan als schoolvolleybalteam, en we desondanks allemaal van de partij waren. Onze gymleraar had zijn oproep gedaan om ons de gelegenheid te geven nog een laatste keer de sfeer op te snuiven van het Zandvliet zoals wij het kennen, met een ruime bovenzaal en een te krappe benedengymzaal met zijn bijna ongemerkt schuin geplaatste achtermuur. Nog een laatste smash in ons Zandvliet, voordat ons gebouw met de vloer gelijk zou worden gemaakt om ruimte te bieden aan nieuwbouw. En we kwamen. Niet halfslachtig, nee: alle acht waren we van de partij. Dat was op zichzelf al een overwinning, op drukke agenda's met levens vol bezigheden die allemaal in het heden plaatsvinden.

Het werd een feest. Vooral een feest van herkenning. Dezelfde individuen kwamen geruststellend te laat. Dezelfde teamgenoten hadden de grootste mond. Dezelfde spelers toonden zich bescheiden werkers. En iedereen had lol. Lol met elkaar. Lol met de plek. Hier stonden we dan, tussen de geuren van gymvloer en dikke mat, vermengd met die van sportshirts en volleyballen. Geuren die ons al ons halve leven een gevoel van geruststelling en opwinding tegelijk gaven, meegenomen uit onze vertrouwde gymzaal. We bevonden ons niet op zomaar een plek. We waren op de fijnste plek van de school. Dat zal zeker niet voor iedereen gelden, maar voor mij wel. De gymzaal was voor mij geen plek voor de confrontatie met onkunde en al wat ik nog had te leren in het leven, nee, het was een plek waar ik iets mocht doen wat ik wél beheerste, omringd door mijn vrienden.

Ik veronderstel dat iedereen zijn of haar fijnste plek in de school heeft. In mijn geval de gymzaal, in andere gevallen de

Nick Wieringa, midden jaren '70.

soos, op de trappen van de aula, aan de practicumtafels van het scheikundelokaal, bij het bruggetje naar het Haagse Bos, of misschien wel bij het bakkertje dat al lang geen bakkertje meer is. Zoals onze school straks onze school niet meer zal zijn, maar een tintelfris nieuw gebouw, met allerlei nog onontdekte fijnste plekken van de toekomst. Het is te hopen dat de architecten daar een beetje aan gedacht hebben. Dat ze zelf hebben teruggedacht aan hún fijnste plekken op school. Hoewel, voor fijne plekken heb je nauwelijks ontwerpers nodig. Die maak je zelf. Wat wel enorm helpt zijn docenten die jou je fijne plek gunnen. Die er bij voorkeur in de klas ook een fijne plek van maken, maar die ook snappen dat de fijnste plek voor ieder een andere locatie kan zijn.

Wat ik ten slotte de scholieren toewens die het nieuwe schoolgebouw gaan innemen, is dat zij snel hun fijne plekken vinden, die delen met anderen, en hun momenten koesteren. Want voor je het weet zijn er 35 jaar voorbij.

P.S.: Nick Wieringa: we komen graag de nieuwe gymzaal inwijken met een potje volleybal. Laat maar weten wanneer.

Michiel van Straten

Michiel van Straten wás Zandvlieter (1975-1981) en is ontdekkingsschrijver. Zie www.ontdekkingsschrijver.nl voor zijn boeken, blogs en artikelen.

Z
Contactblad van de
Stichting oud-leerlingen
Zandvliet

Stichting oud-leerlingen Zandvliet
Opgericht: 2 juli 2003

Inschrijffnummer Kamer van Koophandel
27260125

Bestuur
Bert Wolting, voorzitter
Rob Gmeling Meijling, secretaris
Willy den Boeft-van den Dool, penningmeester
Frederike Cusell-te Gussinklo
Bram Derksen, ICT aangelegenheden

Donateuradministratie
Willy den Boeft-van den Dool
Commanderijpoort 4
2311 WB Leiden
Tel. 071-5132657
e-mailadres: bestuur@oudleerlingenzandvliet.nl
ING bank NL15 INGB 0009 6790 89
t.n.v. Stichting oud-leerlingen Zandvliet
Den Haag

Minimum donatie 11 euro per kalenderjaar, tot wederopzegging te betalen vóór 1 juni op bovenstaand ING banknummer, al dan niet per acceptgiro.

Postadres
Stichting oud-leerlingen Zandvliet
Van Nijenrodestraat 93
2597 RL Den Haag
e-mail:
bestuur@oudleerlingenzandvliet.nl

12e jaargang nr. 1
juli 2015
verschijnt 2 x per jaar

Redactie
Guusje Jol
Arjan Alkema
Adviseur: Kees van der Leer
Postadres: redactie Z
Van Nijenrodestraat 93
2597 RL Den Haag
e-mailadres:
redactieZ@oudleerlingenzandvliet.nl

Vormgeving en druk
Drukkerij Verloop, Alblasserdam